

עמ"ת 45639/08/20 - יעקב מרדכי סופ נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 45639-08-20 סופ(עציר) נ' מדינת ישראל
תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת ריבי למלשטריך-לטר
העורר יעקב מרדכי סופ (עציר)
נגד מדינת ישראל
המשיבה

נוכחים:

ב"כ העורר: עו"ד ליאור אשכנזי

ב"כ המשיבה: עו"ד אתי שרון

העורר באמצעות ה־vc

אימו של העורר

החלטה

העורר הגיש ערר על החלטת בית משפט קמא (כב' השופט ערן נווה) בבקשה למעצר עד תום ההליכים, אשר אמץ את החלטת שירות המבחן, שאין להורות על מעצר באיזוק אלקטרוני של העורר.

1. כתב האישום - כנגד העורר הוגש כתב אישום בגין שתי עבירות איומים כלפי אשתו, היזק לרכוש במזיד ושתי עבירות של תקיפתה. כתב האישום מפרט כי ביום 12.6.20 כשחזרה אשתו עם ילדיהם לבית ראתה אותו מפזר את הבגדים על רצפת הבית ואמר שימשיך לזרוק את הבגדים עד שיקבל כסף. בהמשך, נגש לאשתו לקח מעל פניה את משקפי הראיה שלה זרק אותם על הרצפה ודרך עליהם מספר פעמים עד שנשברו. למחרת, בשיחה טלפונית, על רקע ויכוח איים על אשתו בפגיעה בגופה "אני אראה לך שאני שקל, אני אכניס אותך מתחת לאדמה". מספר ימים לאחר מכן, כשלא היה שבע רצון מארוחה שהכינה לו אשתו, לקח את האוכל וזרק אותו לפח האשפה. באותן נסיבות הוציא את רשיון הנהיגה של אשתו מארנקו, וגזר אותו לעיני ילדיהם. אשתו ניסתה ללטפו כדי להרגיעו, והוא ירק על פניה. באותו מעמד דרש מאשתו סכום של 2,500 ₪ לצורך תשלום חובותיו. בהמשך איים על אשתו בפגיעה בגופה, לאחר שצפה בתוכנית טלוויזיה על פרופסור שרצח את אשתו, ואמר לה: "ראית את הפרופסור שהרג את אשתו? זה מה שיקרה פה". יום למחרת בקש מאשתו שתביא לו כסף מהוריה אך כשסירבה איים עליה בפגיעה בגופה, ואמר שיפדה צ'יק ישן שלה. כשאשתו אמרה לו כי תתלון עליו במשטרה, נגש העורר למטבח, לקח סכין התקרב לאשתו תוך שהוא מנופף בסכין

ואמר לה : "אם עוד פעם תדברי על המשטרה, אני אשחט אותך", ובעט בחוזקה בידה השמאלית.

2. הדיונים שהתנהלו עד כה

2.1 בדיון שהתקיים ביום 8.7.20 בבקשה למעצר עד תום ההליכים הוסכם כי קיימות ראיות לכאורה, נקבעה עילת מעצר של מסוכנות, והוזמן תסקיר מבחן. נקבע דיון לחלופת מעצר על בסיס תסקיר המבחן ליום 11.8.20.

2.2 נוכח שביתת העובדים הסוציאליים עמד העורר על קיום דיון מוקדם יותר, בבקשה לשחררו למעצר באיזוק אלקטרוני. דיון כאמור, ללא תסקיר מבחן התקיים ביום 19.7.20 (כב' השופט ארדמן) ונשמעו האמא ואחת האחיות שהוצעו כמפקחות. נקבע בהחלטה מנומקת כי אין מקום לחלופת מעצר בנסיבות המקרה, או למעצר באיזוק אלקטרוני ללא תסקיר מעצר.

2.3 ביום 10.8.20 התקבל תסקיר מבחן (להלן "**תסקיר המבחן**") ובדיון מיום 11.8.20 (כב' השופט ערן נווה) התבקשה לו השלמה. ביום 17.8.20 הוגשה השלמה תסקיר המבחן (להלן "**התסקיר המשלים**"). תסקירי המבחן קבעו בשורה התחתונה שאין ביכולתם להעריך את מידת הסיכון הנשקפת למתלוננת (בשל קיום שיחה טלפונית בלבד עמה) ולכן אינם ממליצים על שחרור העורר ממעצר או על מעצרו באיזוק אלקטרוני.

3. החלטת בית משפט קמא

ביום 18.8.20 התקיים הדיון בנושא הבקשה למעצר באיזוק אלקטרוני בפני כב' השופט ערן נווה. לאחר ששמע את טענות הצדדים ואף את שתי האחיות המוצעות כמפקחות, קבע בהחלטה מנומקת את מעצרו של העורר עד לתום ההליכים. בתמצית, כב' השופט קמא ציין כי עיין בשני תסקירי המבחן, בפניו עמדה המלצת שירות המבחן כי אין להורות על מעצר באיזוק אלקטרוני, התייחס לכך שלעורר עבר פלילי, מדובר באיום בסכין, המתלוננת חוששת ממנו, ועל אף שהמפקחים שהובאו מאוד רוצים לעזור לא נמצאו מתאימים. עוד הביא בחשבון כי מדובר בתקופת קורונה וגורמי סיכון אחרים שנטענו.

על החלטה זו הוגש הערר.

4. המסגרת הנורמטיבית לדיון

4.1 העבירות המיוחסות לעורר בכתב האישום מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית הקבועה בס' 21(א)(1)(ג)(5) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה-מעצרים) התשנ"ו 1996 (להלן "**חוק המעצרים**"). הן בשל המסוכנות הנובעת מהעבירות החמורות המיוחסות לעורר והן בשל חשש משיבוש הליכים.

4.2 ס' 22 ב (א) לחוק המעצרים המצוי בפרק "מעצר בפיקוח אלקטרוני" קובע עקרונית את האפשרות לקבוע מעצר באיזוק אלקטרוני אם מעצר כזה ישיג את תכלית המעצר, בין היתר בהתייחס לשיקול של

עמוד 2

חומרת העבירה והעבר הפלילי של המבקש. אך ס' 22ב (ב) קובע סייג לכך -

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), מצא בית המשפט כי יש לעצור את הנאשם, לא יוטל מעצר בפיקוח אלקטרוני לגבי מי שנאשם בעבירות המפורטות להלן, אלא אם כן שוכנע בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, כי בשל נסיבות ביצוע העבירה או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם, ובכלל זה היותו של הנאשם קטין, ניתן להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני:

(1) עבירה מהעבירות המנויות בסעיף 21(א)(1)(ג);

מכאן, לא יוטל מעצר בפיקוח אלקטרוני על מי שנאשם בעבירות מהסוג שהעורר נאשם כאן, אלא **מטעמים מיוחדים שיירשמו** - בשל נסיבות ביצוע העבירה, או נסיבותיו המיוחדות של הנאשם. מי שמאור להראות טעמים מיוחדים אלו הוא העורר.

4.3 חשוב להזכיר כאן כי ההלכה היא כי גם כאשר המלצת תסקיר המבחן חיובית (וזה לא המקרה כאן) וגם כאשר איכות המפקחים טובה, אלו **אינם מהווים טעם מיוחד** למעצר בפיקוח אלקטרוני. (ראו בשפ 3416/17 **גוזמן נ. מדינת ישראל** (14.5.17); בשפ 8782/16 **פלוני נ. מדינת ישראל** (22.11.16) בשפ 2472/16 **זיתוני נ. מדינת ישראל** (3.4.16). על אחת כמה וכמה, כאשר המלצת התסקיר היא שלילית, וכאשר יש השגות לגבי המפקחים.

4.4 "הטעמים המיוחדים" אינם רשימה סגורה, אך על המבקש לשכנע שהם מתקיימים, אם ברצונו להדוף חוות דעת שלילית של תסקיר המבחן. ראו לענין השיקולים בש"פ 4831/16 שלמה מועלם נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 23.06.2016) -

"לגופו של עניין, "הטעמים המיוחדים" המצדיקים סטייה מחוות הדעת יכולים להיות שונים ומגוונים, ושיקול הדעת של בית המשפט יכול להיות פועל יוצא של איזון בין שיקולים שונים שגם הם אינם בגדר "רשימה סגורה". כך, למשל, יכול בית המשפט לשקול את מידת ההגבלה על יכולת הפיקוח על העצור; את השאלה האם גם במגבלות מסוימות, עדיין מעצר בפיקוח אלקטרוני יכול לענות על המסוכנות הנשקפת מן הנאשם; את מידת האמון שניתן ליתן בנאשם; את קיומן של הפרות קודמות של תנאי המעצר; את עוצמת הראיות הלכאוריות; את פרק הזמן שבו מוחזק הנאשם במעצר; את גילו ועברו הפלילי; את קצב התקדמות ההליך הפלילי; את קיומה של יכולת ממשית לשינוי מיקום המעצר בפיקוח אלקטרוני בהמשך; ועוד."

5. עבר פלילי לעורר -

5.1 תדפיס המידע הפלילי של העורר מלמד על 3 הרשעות כדלקמן - הרשעה מיום 11.1.04 בגין קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף וזיוף בכוונה לקבל דבר, הרשעה מיום 3.6.04 בגין אימים והפרת הוראה חוקית, וכן הרשעה מיום 14.12.11 בגין גניבה ממעביד, זיוף וקבלת דבר במרמה, בגין ריצה 6 חודשי מאסר בעבודת שירות. כמו כן נפתח תיק בשנת 2020 בגין הטרדות

טלפוניות ואיומים.

5.2 שחרור למעצר באיזוק אלקטרוני מחייב מתן אמון בסיס בעורר כי יעמוד בתנאים ובמגבלות שיוטלו עליו וכן כי עצם האיזוק האלקטרוני יאמין את המסוכנות של העורר.

5.3 מתסקיר המבחן שנערך לעורר התרשמה קצינת המבחן כי לעורר "נטייה לבחינת גבולות חיצוניים ופנימיים, קושי ביחסי אמון מול סביבתו ונטייה להתנהלות מניפולטיבית. עוד התרשמנו כי לעורר העדר כלים להתמודדות אדפטיבית במצבי לחץ וקיצון, בהם הוא נוטה לפעול באופן אימפולסיבי ללא הפעלת שיקול דעת". יחד עם זאת צוין כי לאור התרשמות ממאפייני אישיותו היא סבורה כי הוא בעל יכולת עמדיה בגבולות חיצוניים ברורים.

5.4 תסקיר המבחן גם הרחיב לגבי סוג מערכת היחסים שהיתה קיימת לאורך השנים בין בני הזוג, שמצאתי לנכון לא לפרטה כאן, אך גם היא איננה תומכת באמון שניתן לתת בעורר ובאופן התנהלותו. אשת העורר ציינה כי כבר היו בעבר מקרים שנהג כלפיה באלימות ואף הוציאה צו הרחקה כנגדו.

5.5 ניתן לסכום נקודה זו באופן שמאום בהתנהגות העורר לא מלמד על טעם מיוחד המצדיק מעצר באיזוק אלקטרוני. לא עברו הפלילי, לא חומרת העבירות המיוחסות לו, לא ההתרשמות של קצינת המבחן מהתנהלותו המניפולטיבית, וגם לא התנהלותו במשך השנים מול רעייתו.

5.6 למסוכנות הנובעת מחומרת העבירות המיוחסות לעורר, יש להוסיף את הקשיים הכלכליים המיוחדים שחווים בני הזוג לאחר שבמהלך כל השנים למעשה האשה היתה המפרנסת, וכעת בתקופת הקורונה פוטרה מעבודתה, והיום מצוי בהליך של פשיטת רגל, וכן הקושי שחווים כעת במהלך הליך הגירושין שיזמה האשה. כל אלו מצבי לחץ שאין לצפות במסגרתם את התנהגותו של העורר.

6. מספר מילים לגבי המפקחים -

6.1 הוצעה כמפקחת עיקרית אמו של העורר, בביתה. האב במצב סיעודי של 100% נכות ונעזר בבית במטפל סיעודי. בתסקיר קצינת המבחן צוין כי האם מעוניינת לסייע לבנה. יחד עם זאת הסתבר כי איננה מודעת לעברו הפלילי, או להתנהלות אלימה כלפי אשתו. קצינת המבחן מציינת כי היא מתקשה להבין לעומק את הדינמיקה בין האם והבן ומכאן גם את יכולתה לשמש דמות סמכותית ומציבת גבולות עבורו. המתלוננת אשרה לקצינת המבחן בתסקיר המשלים כי העורר נהג להתפרץ גם כלפי אימו. לא מצאתי כי יש להתערב בשיקולי בית משפט קמא, אשר מצא כי האם, כבת משפחה מעוניינת, יכולה באמת לפקח על בנה.

6.2 שתי האחיות שהוצעו כמפקחות עזר, כל אחת בתורה למקרה שהאם תצטרך אותן, עובדות בכל ימות השבוע, אמהות לילדים בגיל בית ספר ומתגוררות במרחק. קצינת המבחן התרשמה כי הן יכולות להציב גבולות לעורר והן מבינות את משמעות הפיקוח וערות לדפוסיו המכשילים בהתנהלותו. יחד עם זאת, האחיות לא ספרו לקצינת המבחן כי הן עצמן הוציאו לפני כ-7 שנים צו הרחקה כנגד אחיהן, מה שעלה מנתונים מאוחרים יותר שמסרה אשת העורר, ואכן אושרו על ידי האחיות.

6.3 מפקח נוסף שהוצע - לא נמצא מתאים על ידי קצינת המבחן.

6.4 מצאתי לנכון לפרט בנושא המפקחים, שכן העורר התייחס לכך בעררו, אל אף שהקדמתי וצינתי כי גם אם היו נמצאים מפקחים באיכות גבוהה, לא היה בכך כדי להוות טעם מיוחד למעצר בפיקוח אלקטרוני.

7. המסוכנות למתלוננת - תסקיר המבחן התקשה להעריך את המסוכנות הנשקפת לאשת העורר בשל כך שהיתה מוכנה לשיחה טלפונית בלבד. התסקיר המשלים מדבר בעד עצמו. מדובר באשה מפוחדת אשר חוששת לשלומה ומהתנהגות לא צפויה של העורר, וחווה את העורר כאדם מטריד ואובססיבי. קצינת המבחן התרשמה כי אשת העורר מודאגת מהתנהלות לא צפויה של העורר אם יצער באיזוק, גם אם מדובר במקום המרוחק ממקום מגוריה. בנסיבות אלו, על אף שלא העורר באופן נחרץ מידת המסוכנות של העורר (כי השיחה עם המתלוננת קויימה בטלפון ולא בפגישה פיזית) מצאה לנכון קצינת המבחן להמליץ כי לא ישוחרר העורר ממעצר.

אדגיש כי אף שבית המשפט איננו מחוייב לאמץ את החלטת שירות המבחן, סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן תיעשה במקרים חריגים, רק אם מתקיימים טעמים משמעותיים לכך. (בשפ 6361/18 מדינת ישראל נ. אגבאריה (7.9.18)).

8. טענות נוספות - ב"כ העורר בקש לטעון כי העורר סבל מאירוע מוחי במהלך שהייתו במעצר. אומנם טען לתסמינים כאלו, אושפז ובדק אך בשלב זה לא נמצאה עדות לכך, הגם שהורו על המשך מעקב. המסמכים שהוגשו מלמדים על כך כי אין המעצר מונע טיפול רפואי, אם אכן יהיה זקוק לו. עוד נטען למצב של סכרת ויתר לחץ דם, כל אלו אינם מהווים טעם מיוחד למעצר בפיקוח אלקטרוני בסוג העבירות המיוחסות לעורר. גם לא תקופת הקורונה.

9. מסקנה - מדובר בעבירות חמורות המיוחסות לעורר. כפי שעולה מעברו של העורר וכן מתסקירי המבחן, לעורר התנהגות מתפרצת, שלא תמיד נשלטת. העבירה המיוחסת לו כוללת בין היתר איום בסכין מטבח על אשתו. התרשמתי כי בית משפט קמא שקל נכון את מלוא השיקולים לצורך האיזון שבין זכויות נאשם, לבין הצורך בהפגת המסוכנות הנשקפת ממנו.

לפיכך, לא מצאתי לשנות את החלטת בית משפט קמא אשר הורה על מעצר עד תום ההליכים.

ניתנה היום, ד' אלול תש"פ, 24 אוגוסט 2020, בנוכחות
הצדדים